

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 28. června 2023 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Rejchrtové a soudců JUDr. Radka Hartmanna a JUDr. Hany Navrátilové o odvolání obžalovaných OLIVIOUS s.r.o., IČ 28040872, a Mgr. [jméno] [příjmení], [datum narození] v Sokolově, podaných proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. listopadu 2022, č.j. 45 T 5/2022-722,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d) odst. 2 trestního řádu se v napadeném rozsudku zrušuje výrok o trestu, který byl uložen obžalované OLIVIOUS s.r.o. a podle § 259 odst. 3 trestního řádu se v rozsahu zrušení znovu rozhoduje tak, že se

obžalovaná OLIVIOUS s.r.o.,

IČ: 280 40 872

odsuzuje

podle § 260 odst. 4 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku a § 22 odst. 1, odst. 3 zák. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, k úhrnnému trestu zákazu přijímání dotací a subvencí na dobu 7 (sedmi) let, a dále podle § 18 odst. 1, odst. 2 zák. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, a § 68 odst. 1 trestního zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb, kdy denní sazba činí 1.000 Kč, celkem ve výměře 100.000 Kč (stotisíc korun českých).

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

Přezkoumávané rozhodnutí

1. Napadeným rozsudkem byli obžalovaní OLIVIUS s.r.o. a Mgr. [jméno] [příjmení] uznáni vinnými zločinem dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku a zločinem poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku.

2. Uvedených trestných činů se podle zjištění soudu prvního stupně obžalovaní dopustili stručně řečeno tím, že společně s již pravomocně odsouzenou [jméno] [příjmení], [datum narození], a společně s již pravomocně odsouzenými [příjmení] [jméno] [příjmení], [datum narození], Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], a [jméno] [příjmení], [datum narození], kteří prohlásili vinu, a společně s [jméno] [příjmení], [datum narození], a [jméno] [příjmení], [datum narození], zaměstnankyněmi OLIVIUS s.r.o., obžalovaná právnická osoba OLIVIUS s.r.o. s cílem vylákat dotační prostředky a získat prospěch z dotace, a obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] ve funkci jednatele OLIVIUS s.r.o. v úmyslu získat prospěch z dotace, jednáním spočívajícím v administrativní, kontrolní a řídicí činnosti při realizaci projektu EDUKA, nejdříve dne 6. 3. 2014 přihlásil pod reg. č. CZ .1.07 3.1.00 /50.0061, na základě veřejné výzvy poškozeného Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále též MŠMT), jako řídicího orgánu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost,, Projekt EDUKA " zaměřeného na podporu vzdělanosti společnosti v obcích do 2 tisíc obyvatel formou kurzů u tzv. klíčových aktivit KA 01 - právní vzdělávání, KA 02 - finanční gramotnost a KA 03 - základní počítačové dovednosti u MŠMT, následně 1. 7. 2014, v souladu s Rozhodnutím MŠMT uzavřel Mgr. [jméno] [příjmení] jako jednatel společnosti OLIVIUS s.r.o. Smlouvu o partnerství s finančním příspěvkem se Soukromou obchodní akademií Sokolov, s.r.o., zastoupenou jednatelem již pravomocně odsouzeným [příjmení] [jméno] [příjmení] a se sdružením Erudito, o., zastoupeným předsedou sdružení Mgr. [jméno] [příjmení], a poté, co připravil projekt, uzavřel smlouvu o partnerství, a dále poté, co dne 31. 7. 2014 vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Rozhodnutí o poskytnutí dotace č. 50.1/036/2014 (dále jen Rozhodnutí) ve výši 4.868.529,59 Kč z prostředků Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu ČR s rozdělením mezi partnery a poté, co byla na základě tohoto Rozhodnutí Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 11. 8. 2014 ve prospěch účtu společnosti OLIVIUS, s.r.o. č. [bankovní účet] poskytnuta záloha na realizaci Projektu EDUKA ve výši 1.947.411 Kč, předložil dne 10. 12. 2014 Průběžnou monitorovací zprávu PROJEKTU Z OP VK spojenou s žádostí o platbu, s výdaji na přípravu realizace projektu (kampaň, mzdy) a nezbytné materiální vybavení (tablety, notebooky, projektory, plátna) ve výši celkem 1.513.593,52 Kč a ač věděl, že je poskytovateli dotace v rámci jednotlivých monitorovacích zpráv povinen předkládat úplné a pravdivé údaje, předkládal u níže uvedených monitorovacích zpráv a jejich příloh k projektu nepravdivé údaje a doklady o pracovní činnosti, a to: dohodu o provedení práce s [jméno] [příjmení], [datum narození], na výkon funkce odborného pracovníka pro zapojení a motivaci cílové skupiny v rámci projektu č. CZ. 1.07 3.1.00 /50.0061 "Projekt EDUKA " sjednanou 31. 12. 2014, kterou za společnost OLIVIUS s.r.o. podepsal, kdy věděl, že tato dohoda byla uzavřena fiktivně s následným nepravdivým vykazováním činnosti této osoby jako odpracovaných hodin, a nepravdivé údaje o počtu a osobních údajích účastníků vykázaných kurzů, kdy věděl, že pro uplatnění nároku na proplacení dotace a vykázaní v kurzech podpořených osob je u klíčových aktivit KA 01, KA 02 a KA 03 popsanych v Rozhodnutí a přílohách jako nedílné součásti Rozhodnutí, stanovena minimální hodnota pro reálné naplnění indikátoru v počtu 5 osob na kurz, přičemž prostřednictvím zaměstnankyně společnosti OLIVIUS, již pravomocně odsouzené [jméno] [příjmení] uložil asistentkám kurzů [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] pokyn, že tento minimální počet osob musí být uveden na prezenčních listinách a v případě, že se na pořádaný kurz nedostaví potřebný počet osob, mají sehnat a dopsat vhodné osoby jako účastníky kurzů do prezenčních listin, načež dne 12. 3. 2015 předložil obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] [jméno] [příjmení] monitorovací zprávu PROJEKTU Z OP VK spojenou s žádostí o platbu části dotace s výdaji ve výši celkem 690.594,40 Kč, ke které doložil prezenční listiny s nepravdivými údaji o kurzech konaných v období 15. 11. 2014 až 7. 12. 2014, dne 9. 6. 2015 předložil MŠMT Průběžnou

monitorovací zprávu PROJEKTU Z OP VK spojenou s žádostí o platbu části dotace s výdaji ve výši celkem 1.111.181, 52 Kč, ve které byly prezenční listiny s nepravdivými údaji o kurzech konaných v období 13. 12. 2014 až 9. 5. 2015 a dne 30. 9. 2015 předložil MŠMT Závěrečnou monitorovací zprávu PROJEKTU Z OP VK s vyúčtováním výdajů ve výši celkem 1.188.379,40 Kč, ve které byly prezenční listiny s nepravdivými údaji o kurzech v období od 30. 11. 2014 až 30. 8. 2015, které jsou specifikovány ve výroku napadeného rozsudku, přičemž již pravomocně odsouzená [jméno] [příjmení] (rozená [příjmení]) jako zaměstnanec společnosti OLIVIUS s.r.o.

s pracovní smlouvou ze dne 2. 5. 2014, uzavřenou na administrativní činnost, v zájmu společnosti OLIVIUS s.r.o. získat dotační prostředky, v průběhu činnosti této společnosti u dotačního projektu EDUKA na základě pokynů zaměstnavatele, Mgr. [jméno] [příjmení], jako jednatele společnosti OLIVIUS s.r.o., z titulu své pracovní pozice organizovala práci ostatních odborných pracovníků pro zapojení a motivaci cílové skupiny, konkrétně [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], kterým také předala pokyn Mgr. [jméno] [příjmení], že pro uskutečnění kurzu je potřebná účast minimálně 5 osob a pro případ, že se 5 osob nedostaví, aby vhodné osoby jako účastníky do potřebného počtu doplnily a dopsaly, dále uzavřela dohodu o provedení práce na jméno paní [jméno] [příjmení] (její matky) na výkon funkce - odborný pracovník pro zapojení a motivaci cílové skupiny v rámci projektu č. CZ .1.07 3.1.00 /50.0061 "Projekt EDUKA" sjednanou dne 31. 12. 2014, kterou za obžalovanou právnickou osobu OLIVIUS s.r.o. podepsal jednatel obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení], přestože oba věděli, že tato dohoda byla uzavřena fiktivně a následně na tuto osobu, jako na asistentku, vykázala odpracované hodiny a účast na 32 ve výroku napadeného rozsudku uvedených kurzech, na kterých byly rovněž vykázány osoby na prezenčních listinách, které se ve skutečnosti kurzů neúčastnily, přičemž již pravomocně odsouzená [jméno] [příjmení] (dříve [příjmení]) u projektu EDUKA také vykonávala funkci odborného pracovníka pro zapojení a motivaci cílové skupiny, kdy asistovala u 36 kurzů, na kterých proběhlo neoprávněné vykázání osob na prezenčních listinách a to ve dnech v napadeném rozsudku označených, a výše uvedeným jednáním obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], pravomocně odsouzené [jméno] [příjmení] a asistentek [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] byly společností OLIVIUS s.r.o. v období realizace projektu EDUKA od 2. 8. 2014 do 30. 9. 2015, pomocí monitorovacích zpráv spojených s žádostmi o platby částí dotace, vykazovány nepravdivé údaje o počtu podpořených osob a nepravdivé údaje v prezenčních listech provedených kurzů a v pracovních výkazech práce osob, které tuto práci neprovedly, a na základě těchto vykázaných nepravdivých údajů a nepravdivých předložených dokladů, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), jako poskytovatel dotace provedlo na bankovní účet společnosti OLIVIUS č. [bankovní účet] jako příjemce dotace, platby dotačních prostředků, a to dne 13. 2. 2015 ve výši 1.513.593,52 Kč, dne 28. 4. 2015 ve výši 666.295,88 Kč a dne 28. 7. 2015 ve výši 716.930,67 Kč, a celkem tak společnost OLIVIUS s.r.o. na základě vykázaných nepravdivých údajů a nepravdivých předložených dokladů získala dotaci ve výši 4.844.230,90 Kč, z toho (85 %) 4.117.596,20 Kč z Evropských strukturálních fondů, a to Evropského sociálního fondu ke škodě EU a ve výši (15 %) 726.634,70 Kč z prostředků národního spolufinancování, to jest ke škodě Státního rozpočtu ČR, které zastupuje MŠMT, a způsobila tak společně s Mgr. [jméno] [příjmení] celkem škodu ve výši 4.844.230,90 Kč, ze které OLIVIUS s.r.o. dosud nahradila částku 355.888,19 Kč dne 23. 11. 2015 jako vratku nevyčerpané části dotace a částku 362.644 Kč ve formě odvodu za porušení rozpočtové kázně, a nadále nenahradila poškozenému [příjmení] škodu ve výši 1.628.976,94 Kč a MF škodu ve výši 2.496.721,94 Kč, přičemž obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] takto jednal jako osoba ve funkci statutárního orgánu společnosti podle ustanovení § 8 odst. 1 písmeno a) zákona č. 418/2011, pravomocně odsouzená [jméno] [příjmení] (dříve [příjmení]) takto jednala jako zaměstnanec podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 418/2011 při plnění pracovních úkolů na podkladě pokynu Mgr. [jméno] [příjmení] jako jednatele společnosti OLIVIUS s.r.o., stejně tak jako asistentky [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], přičemž společnosti OLIVIUS s.r.o. lze přičítat jednání

uvedených osob ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 418/2011 Sb., a čin byl spáchán v zájmu společnosti OLIVIUS s.r.o. získat dotační prostředky, vykázat jejich použití v souladu s podmínkami dotace a v rámci činnosti této společnosti.

3. Za to byli odsouzeni: obžalovaná OLIVIUS s.r.o. podle § 18 odst. 1, odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb. a § 67 odst. 1 trestního zákoníku a § 68 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb, kdy denní sazba činí 1.000 Kč, celkem ve výměře 100.000 Kč, a dále podle § 22 odst. 1, odst. 3 zákona č. 418/2011 Sb. k trestu zákazu přijímání dotací a subvencí na sedm roků, obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] podle § 260 odst. 4 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří roků, podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku mu byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu pěti roků a podle § 82 odst. 3 trestního zákoníku mu byla uložena přiměřená povinnost nahradit škodu trestným činem způsobenou. Dále byl tomuto obžalovanému uložen podle § 67 odst. 1 trestního zákoníku a § 68 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku peněžitý trest ve výměře 200 denních sazeb, kdy denní sazba činí 500 Kč, celkem ve výměře 100.000 Kč, a podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodní společnosti a družstev či jejich členů, kontrolního orgánu obchodní společnosti a družstev či jejich členů na dobu pěti roků.

4. V adhezním řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku tak, že obžalovaní [příjmení] [jméno] [příjmení] a obžalovaná právnická osoba OLIVIUS s.r.o. jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit na náhradu majetkové újmy poškozené České republice - Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, se sídlem Praha 1, Karmelitská 529/5, IČ: 00022985, částku ve výši 1.628.976,94 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně od 13. 2. 2021 do zaplacení a České republice - Ministerstvu financí, se sídlem Praha 7, Letenská 15, IČ: 00006947, částku ve výši 2.496.721,94 Kč, spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně od 13. 2. 2021 do zaplacení.

Podaná odvolání

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání oba obžalovaní s tím, že rozhodnutí soudu prvního stupně napadají primárně ve výroku o vině, tudíž i ve výrocích o uložených trestech a náhradě škody.

6. Obžalovaná právnická osoba OLIVIUS s.r.o. prostřednictvím opatrovníka v odůvodnění odvolání uvedla, že podle jejího názoru dospěl nalézací soud na základě provedeného dokazování k nesprávným závěrům, které rozvedla a polemiku připojila následovně:

7. Zaprvé, že podmínkou konání kurzů byla účast nejméně pěti osob splňujících daná kritéria, přičemž rozhodnutím o přidělení dotace byl stanoven minimální počet účastníků každého jednotlivého kurzu. V důsledku fiktivního vykazování účasti osob na kurzech nemohly být naplněny závazné monitorovací indikátory,, Projektu EDUKA“.

8. Podle odvolatelky příslušné rozhodnutí o poskytnutí dotace výslovně minimální počet účastníků na kurzu nestanoví a ani není požadován. Zmínka o minimálním počtu pěti osob na kurz je uvedena toliko v samotné žádosti o poskytnutí dotace, kterou však vyhotovila sama obžalovaná a současně je zde uvedeno, že stanovené počty osob na kurz jsou předpokládáné, jedná se tedy pouze o jakési vodítko, podle kterého má dojít k naplnění závazných monitorovacích indikátorů. Jediným závazným monitorovacím indikátorem Projektu EDUKA byl pouze celkový počet úspěšně podpořených osob, stanovený v počtu 350, z toho 150 mužů a 200 žen. Na základě provedeného dokazování nebylo nikterak prokázáno, že by v Projektu EDUKA tyto závazné monitorovací indikátory nebyly naplněny.

9. Zadruhé, nesprávný je závěr soudu prvního stupně o tom, že Mgr. [jméno] [příjmení] udělil odsouzené [jméno] [příjmení] ústní pokyn, aby v případě, že na kurz přijde méně než pět osob, potřebný počet do prezenčních listin dopsala. K tomuto závěru dospěl soud prvního stupně na

základě výpovědi odsouzené [příjmení], které uvěřil,, neboť její verze byla přesvědčivá a logická a korespondovala s dalšími ve věci učiněnými zjištěními“, a odsouzená [příjmení], neměla žádného důvodu do prezenčních listin dopisovat osoby, které se kurzu neúčastnily a vytvářet fiktivní dokumentaci kurzů.“

10. Odsouzená [příjmení] se ale ve své výpovědi vůbec nezminila o tom, že kurzy pořádané v Bečově nad Teplou se konaly v nemovitosti svědka [příjmení], který byl v té době partnerem paní [příjmení], matky odsouzené [jméno] [příjmení], a že na těchto kurzech byli fyzicky přítomni její další rodinní příslušníci (matka, teta, bratr), avšak fiktivně byly vykazovány osoby, které se kurzů vůbec neúčastnily ([jméno] [anonymizováno], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení]). Vzhledem k těmto skutečnostem nelze považovat výpověď odsouzené [příjmení] za důvěryhodnou.

11. Odvolatelka má dále za to, že soud prvního stupně se nedostatečně vypořádal s její argumentací, v níž poukazovala na zjevné excesy osob zapojených do projektu EDUKA (například [příjmení], [příjmení], [příjmení], [příjmení]), které zjevně sledovaly svůj vlastní prospěch, a to bez jakéhokoli vědomí či souhlasu obžalované a Mgr. [jméno] [příjmení]. Jednání těchto osob, prováděné výhradně v jejich zájmu, nikoli v zájmu obžalované, ba dokonce na její úkor, nemůže být jednáním přičitatelným obžalované OLIVIOUS s.r.o.

12. Ze všech těchto důvodů obžalovaná OLIVIOUS s.r.o. navrhla, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil a zprostil ji obžaloby.

13. Obdobně argumentoval i obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] v odůvodnění odvolání zpracovaném jeho obhájcem. I on namítal, že napadený rozsudek podle jeho názoru trpí zásadními vadami, pro které je nepřezkoumatelný, nadto vykazuje vnitřní rozpory.

14. Soud prvního stupně vycházel z toho, že odsouzená [příjmení] se přesvědčivě doznala, její výpověď je věrohodná a usvědčuje jak obžalovaného [příjmení], tak obžalovanou OLIVIOUS s.r.o. Podle obžaloby se [příjmení] měla dopustit podvodného jednání v celkem 36 případech, přiznala se však pouze k 6 případům, kdy do prezenčních listin dopisovala osoby, které fakticky na kurzech přítomny nebyly. Nálezací soud zcela opominul naprosto zásadní zapojení rodinných příslušníků [příjmení] do celé věci, které odsouzená ve své výpovědi úplně zamlčela. Až po výslechu svědka [příjmení] a identifikaci osob na fotografiích z kurzů v Bečově nad Teplou, které předložila obhajoba, vyplynul jednoznačný závěr o tom, že kurzy v Bečově nad Teplou se nekonaly a na fotografiích pózuje vedle svědka [příjmení], který byl v inkriminované době druhem matky odsouzené [jméno] [příjmení], také její matka, teta, bratr a syn svědka [příjmení].

15. [příjmení], které se přitom měly kurzů v Bečově nad Teplou zúčastnit, byli povětšinou příslušníky Vězeňské služby ČR zaměstnaní ve Věznici Horní Slavkov. Z výpovědi svědka [příjmení] současně vyplynulo, že manžel tety odsouzené [jméno] [příjmení] pracuje u Vězeňské služby, čímž bylo objasněno pojítka, jak se jména příslušníků Vězeňské služby ocitla na prezenčních listinách kurzů, kterých se tyto osoby neúčastnily. Svědek [příjmení] spontánně hovořil o jednom, dvou až třech kurzech, pro které pronajal prostory, ve skutečnosti jich však bylo přes dvacet a svědek za ně fakturoval nájemné ve výši přes 70.000 Kč. Jestliže pak obžalovanému [příjmení] zaměstnanci předložili prezenční listiny a tomu odpovídající fotodokumentaci, neměl žádné indicie o podvodném jednání.

16. Modus operandi v popisu skutku v obžalobě a napadeném rozsudku se navíc diametrálně liší od,, kvalifikovaného doznání“ odsouzené [příjmení]. Podle její výpovědi jí měl totiž obžalovaný [příjmení] udělit instrukci, podle níž měly být osoby chybějící do počtu pěti osob jako minimální účasti na kurzu fiktivně dopsány do prezenčních listin. Ve skutečnosti však byly některé kurzy, jak vyplynulo z výpovědi svědků [příjmení], [příjmení] a dalších, celé fingovány. Obžaloba ani napadený rozsudek však obžalovanému neklade za vinu, že by někoho instruoval k takovému postupu.

17. Svědkyně [příjmení], matka odsouzené [příjmení], před policejním orgánem i před soudem lhala, že s projektem EDUKA neměla nic společného a nic o něm neví, a přitom její partner, svědek [příjmení], fiktivně poskytl svou nemovitost do pronájmu za účelem vykazání kurzů v Bečově nad Teplou a na fotografické dokumentaci z těchto kurzů byla zachycena svědkyně i se svou nejbližší rodinou. Z výslechu svědků [příjmení], [příjmení] a [příjmení] u hlavního líčení je dobře patrné, jak zainteresovaní a poučení svědci pod tíhou předložených listin, fotografií a položených dotazů v průběhu výpovědi změnili své stanovisko a nakonec uvedli pravdu. Soud prvního stupně však z těchto skutečností nevyvodil žádná zjištění ve vztahu k věrohodnosti výpovědi odsouzené [příjmení]. Konečně výpověď svědkyně [příjmení] nedoplnil výslechem svědka [příjmení], bratra odsouzené [příjmení], který figuruje i na jiných kurzech než jen v Bečově nad Teplou. Obdobnou evoluci v průběhu výslechu prošly i výpovědi svědků – příslušníků Policie ČR, sloužící na Obvodním oddělení v Sokolově, kteří se účastnili kurzů v domácnosti svého kolegy [příjmení] v Lomnici, jeho výpověď považoval nalézací soud za nevěrohodnou, její motivaci se nezabýval a vztahy mezi zainteresovanými osobami nehodnotil.

18. Vzhledem k tomu, že obžalovaný [příjmení] osoby z listin a fotografií neznal a znát nemohl, v konečném důsledku může sám sebe považovat za podvedeného. Souvislost jemu za vinu kladeného jednání ve vztahu ke kurzům, které se vůbec nekonaly a byly vykazány jako fiktivní, není obžalovanému [příjmení] zřejmá, stejně jako jeho odpovědnost za průběh kurzů v domácnostech Bíbových, Wnekových či Bejlkových, kdy jako krytí účasti na kurzech opět posloužila jejich širší rodina. Jestliže měl být hlavním motivem jednání obžalovaného [příjmení] ekonomický zájem, pak prospěch z fingovaných kurzů neměl obžalovaný [příjmení], ale právě pronajímatelé nemovitostí a lektoři, tedy osoby, které zůstaly zcela mimo zájem orgánů činných v trestním řízení, byť ve zjevném úmyslu vlastního obohacení páchaly trestnou činností. [jméno] poskytovatel dotace, ale její příjemce sám je zde tudíž osobou poškozenou.

19. K odsouzené [příjmení] obžalovaný dodává, že ač ji soud prvního stupně považuje za osobu nezkušenou, pověřenou prováděním méně důležité administrativní činnosti, svědkyně [příjmení] a [příjmení] opakovaně uváděly, že odsouzená [příjmení] k nim vystupovala z pozice nadřízenosti a úkolovala je, přestože v hierarchii byly ve stejném postavení administrátorů kurzů. Administrace kurzů nevyžadovala praxi zaměstnanců v oblasti projektů dotovaných z rozpočtu České republiky nebo Evropské unie. Není tedy namístě stavět odsouzenou [příjmení] do role oběti systému zaměstnavatele a obžalovanému to přičítat k tíži.

20. Obžalovaný netvrdí, že postup představovaný dopisováním jmen do prezenčních listin vymyslela sama odsouzená [příjmení], avšak zjevně měla při administraci kurzů proaktivní přístup. Ve skutečnosti ale tímto způsobem systém nefungoval, neboť kurzy byly zjevně celé fingovány. Kromě samotné odsouzené [příjmení] nikdo ze slyšených svědků se zjištěným skutkovým stavem nespojuje obžalovaného [příjmení]. Z toho podle obhajoby plyne, že obžalovaný [příjmení] se na něm nepodílel nijak aktivně, tzn. že by takový systém vymyslel, organizoval nebo řídil, ale nepodílel se na něm ani tak, že by jej toleroval při vědomí jeho existence.

21. Obžalovaný se v odůvodnění odvolání rovněž věnuje zmiňovanému požadavku minimálního počtu pěti účastníků na kurz, který je dovozován z textace žádosti vytvořené příjemcem dotace. Minimální počty pěti osob na kurz jsou v žádosti zmiňovány výlučně v souvislosti hodnotového vyjádření pro reálné naplnění monitorovacích indikátorů, a to výslovně jako hodnota, nepředstavující osoby na kurzu, ale vstupní jednotku pro celkový výpočet. Soud prvního stupně při citaci ustanovení ze Žádosti o minimální hodnotě pro naplnění indikátorů navíc vynechává slovo „reálné“ (naplnění), což může dávat citaci jiný smysl. K otázce závaznosti počtu účastníků na kurz byly soudem prvního stupně vyslechnuty úřednice MŠMT, avšak zásadní je podle obžalovaného pouze text rozhodnutí, resp. žádosti o dotaci, a jeho gramatický a právní výklad.

22. Obhajoba tedy zastává stanovisko, že mezi závazné monitorovací indikátory nelze podřadit ani počet provedených kurzů, ani počet účastníků na kurz, počet odlektorovaných hodin či počet

zapojených obcí, nýbrž pouze celkový počet úspěšně podpořených osob. Jelikož ve skutečnosti se konalo více kurzů, než bylo třeba pro naplnění monitorovacích indikátorů, které tak byly fakticky naplněny několikanásobně, nebylo nutné nic fingovat.

23. Ze všech uvedených důvodů odvolatel žádá, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Přezkumné řízení a rozhodnutí odvolacího soudu

24. Z podnětu podaných odvolání Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadený rozsudek v intencích § 254 odst. 1 trestního řádu, tedy jeho zákonnost a odůvodněnost ve všech odvoláními napadených výrocích, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, mohl přihlížet, jen pokud by tyto vady měly vliv na správnost výroků, proti nimž byla odvolání podána. Odvolání obou obžalovaných (s výhradou rozvedenou níže) však důvodnými neshledal.

25. V rámci provedeného přezkumu vrchní soud v první řadě zjistil, že po formální stránce přezkoumávaný rozsudek splňuje kritéria obsažená v ustanovení § 120 trestního řádu, neboť soud prvního stupně v něm v souladu s ustanovením § 125 trestního řádu dostatečně vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů. Z odůvodnění rozsudku je rovněž patrné, jaký postoj nalézací soud zaujal ke stanovisku obhajoby k věci a na základě jakých právních úvah postupoval, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázkách viny a trestu. Požadavky kladené na obsah a náležitosti rozsudku ve smyslu § 120 - § 125 trestního řádu byly tedy naplněny.

26. K postupu řízení přezkoumávanému rozsudku předcházejícímu lze konstatovat, že v něm nebyla porušena žádná procesní pravidla, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby, pokud by takové porušení mohlo mít vliv na správnost a zákonnost napadeného rozsudku ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu. Vrchní soud ověřil, že veškeré důkazy byly opatřeny a provedeny způsobem vyhovujícím zákonem stanoveným postupům.

27. Pro přehlednost lze uvést, že obžaloba Městského státního zastupitelství v Praze sp. zn. 1 KZV 148/2019 byla podána u Městského soudu v Praze dne 29. 9. 2021 na celkem šest obžalovaných, a to na právnickou osobu OLIVIUS s.r.o., Mgr. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] (dříve [příjmení]), Ing. [jméno] [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], a to pro skutky, které státní zástupce kvalifikoval (vyjma obžalovaného [jméno] [příjmení]) jako spolupachatelství zločinu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku a zločinu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku,

a u obžalovaného [jméno] [příjmení] pak jako pomoc ke zločinu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku a zločinu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku.

28. Obžalovaní [příjmení], [jméno] a [jméno] [příjmení] v hlavním líčení dne 23. 2. 2022 prohlásili vinu a učinili nespornými veškeré skutkové okolnosti v obžalobě uvedené. Městský soud v Praze jejich prohlášení přijal, rozhodl, že dokazování ke skutkům vymezeným ve vztahu k těmto třem obžalovaným nebude prováděno a téhož dne vyhlásil rozsudek, kterým obžalované Ing. [jméno] [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] uznal vinnými ve smyslu obžaloby (včetně právní kvalifikace shora) a uložil jim peněžitě tresty a v adhezním řízení solidární povinnost k náhradě škody poškozené České republice, zastoupené jednak Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (ve vztahu k dotačním prostředkům poskytnutým ze státního rozpočtu) a jednak Ministerstvem financí (ve vztahu k prostředkům Evropské unie) v rozsahu, za který nesou tito obžalovaní odpovědnost. Rozsudek týkající se obžalovaných [příjmení] je ve všech výrocích

pravomocný, neboť Vrchní soud v Praze dne 17. 8. 2022 usnesením sp. zn. 5 To 34/2022 zamítl odvolání těchto obžalovaných, které směřovalo do výroku o náhradě škody.

29. Rovněž obžalovaná [jméno] [příjmení] (dříve [příjmení]) usilovala v daném řízení o to, aby soud přijal její prohlášení viny, avšak vzhledem k omezenému rozsahu jejího doznání soud prvního stupně považoval její vyjádření za označení nesporných skutečností, věc obžalovaných OLIVIUS s.r.o. a Mgr. [jméno] [příjmení] vyloučil ze společného řízení k samostatnému projednání a ohledně obžalované [jméno] [příjmení] vyhlásil dne 20. 5. 2022 pod sp. zn. 45 T 8/2021 odsuzující rozsudek, který následně dne 9. 6. 2022 nabyl právní moci. Uvedeným rozsudkem byla obžalovaná [příjmení] uznána vinnou zločinem dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku a zločinem poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku, spáchanými ve spolupachatelství, a byl jí uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, podmíněně odložený na zkušební dobu dvou roků. S nárokem na náhradu škody byli poškození Česká republika – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Česká republika – Ministerstvo financí odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

30. Vyloučená věc obžalovaných OLIVIUS s.r.o. a Mgr. [jméno] [příjmení] byla dále u Městského soudu v Praze vedena pod sp. zn. 45 T 5/2022 a dne 1. 11. 2022 byl vyhlášen napadený rozsudek.

31. Z hlediska věcného při přezkumu napadeného rozhodnutí odvolací soud shledal, že rozsudek soudu prvního stupně netrpí vadami uvedenými v ustanovení § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu, tedy nejasností nebo neúplností skutkových zjištění nebo tím, že by se soud prvního stupně nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Nevznikly ani pochybnosti o správnosti skutkových zjištění či potřeba k objasnění věci již provedené důkazy opakovat nebo provádět důkazy další, které by zakládaly důvod zrušení přezkoumávaného rozhodnutí ve smyslu § 258 odst. 1 písm. c) trestního řádu.

32. Obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] ve veřejném zasedání před soudem druhého stupně navrhol doplnit dokazování dodatečným výsledkem svědků [příjmení], [příjmení] a [příjmení] a dále novým výsledkem svědka [příjmení], bratra odsouzené [příjmení]. Těmto důkazním návrhům odvolací soud nevyhověl, neboť jejich provedení nepovažoval pro posouzení dané věci za potřebné. Již důkazy provedenými soudem prvního stupně bylo spolehlivě objasněno to, k čemu mělo doplnění dokazování podle obhajoby směřovat, totiž že na fotodokumentaci ke kurzům v Bečově nad Teplou pózuje rodinní příslušníci odsouzené [příjmení], ač se těchto kurzů měly účastnit zcela jiné osoby, což odsouzená [příjmení] ve své výpovědi nezmínila, stejně jako fakt, že prostory ke konání kurzů pronajal přítel její matky [jméno] [příjmení], která tak o způsobu vedení kurzů musela mít širší povědomost, nežli před soudem připustila. Vliv uvedeného zjištění na věrohodnost výpovědi odsouzené [příjmení] a jeho význam ve vztahu k jednání Mgr. [jméno] [příjmení], resp. OLIVIUS s.r.o., je otázkou hodnocení důkazů a neindikuje nutnost doplnit dokazování tak, jak se ho obhajoba domáhá. Obžalovaní ostatně při vědomí výše zmíněných skutečností ani před soudem prvního stupně v hlavním líčení dne 4. 10. 2022 před skončením dokazování žádné důkazní návrhy nevnesli.

33. Odvolací soud proto doplnil dokazování pouze listinným důkazem, a to usnesením Okresního soudu v Sokolově ze dne 29. 11. 2022, č.j. 3 T 131/2020-1356, kterým bylo trestní stíhání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] pro skutek tam popsany, v němž byl spatřován zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, podle § 231 odst. 1 z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) trestního řádu, zastaveno, a to vzhledem k souběhu této trestné činnosti s trestnou činností, pro kterou byl Mgr. [jméno] [příjmení] nepravomocně odsouzen nyní přezkoumávaným rozsudkem Městského soudu v Praze, přičemž za této situace by bylo podle názoru Okresního soudu v Sokolově další pokračování v trestním stíhání obžalovaného pro skutek tam projednávaný neúčelné. Citované usnesení nabylo právní moci dne 6. 12. 2022.

34. Oba odvolatelé dále věcně namítají nesprávnost závěrů soudu prvního stupně a polemizují s nimi ve dvou ohledech, a to jednak v tom, že podmínkou konání kurzů byla účast minimálně 5 osob splňujících daná kritéria, resp. že rozhodnutím o přidělení dotace byl stanoven minimální počet účastníků každého jednotlivého kurzu a v důsledku vykazování fiktivní účasti osob na kurzech nemohly být naplněny závazné monitorovací indikátory projektu EDUKA, a za druhé v tom, že Mgr. [příjmení] udělil [jméno] [příjmení] ústní pokyn, aby v případě, že na kurz přijde méně než 5 osob, potřebný počet do prezenčních listin dopsala.

35. K prvnímu zpochybňovanému zjištění obžalovaní v zásadě argumentují tvrzením, že zmínka o minimálním počtu osob na kurz je uvedena pouze v žádosti o poskytnutí dotace s tím, že počty osob na kurz jsou předpokládány a že jediným závazným indikátorem projektu EDUKA byl pouze celkový počet úspěšně podpořených osob, stanovený na 150 mužů a 200 žen, když nebylo prokázáno, že by tento indikátor nebyl naplněn. Druhý kritizovaný závěr učinil podle odvolatelů Městský soud v Praze na základě výpovědi dnes již odsouzené [jméno] [příjmení], kterou podle odvolatelů nelze považovat za věrohodnou s ohledem na to, že při svém výsledku zamlčela zapojení jejích rodinných příslušníků a známých do činností kolem projektu EDUKA a mimo jiné např. i skutečnost, že kurzy v Bečově nad Teplou se konaly v nemovitosti svědka [příjmení], v té době partnera její matky, když na fotodokumentaci z kurzů pózuje její teta, matka a bratr, zatímco v prezenčních listinách jsou vykazovány osoby, které se kurzů vůbec neúčastnily. Obžalovaní z toho vyvozují, že za excesy dalších osob zapojených do projektu EDUKA nemohou nést odpovědnost, a že tyto osoby (kromě [příjmení] také např. [příjmení], [příjmení], [příjmení]) sledovaly svůj vlastní prospěch.

36. Nutno připomenout, že soud prvního stupně prováděl rozsáhlé dokazování nejen potřebnými listinnými důkazy, které se vztahují k samotnému projektu EDUKA a příslušnému dotačnímu procesu, ale vyslechl rovněž velký počet svědků, z jejichž výpovědí získal přesvědčivý obraz o tom, jak kurzy ve skutečnosti probíhaly. Z dokazování nepochybně vyplynulo, že do prezenčních listin byly jak odsouzenou [příjmení], tak i ostatními asistentkami ([příjmení] a [příjmení]) dopisovány osoby z řad jejich kamarádů a známých, případně i jejich rodinných příslušníků, když obdobný okruh osob byl osloven též ohledně pronájmu prostor, v nichž se kurzy měly konat. Rovněž je z něj patrné, že pořizovaná fotodokumentace, která měla dokládat průběh kurzů, neodrážela skutečný stav, nýbrž byla v některých případech fingována a osoby, které jsou na této fotodokumentaci zachyceny, nejsou osobami, jejichž jména byla uváděna v prezenčních listinách.

37. Podstatnou je ovšem otázka, zda se výše uvedené dělo na pokyn či s vědomím obžalovaného [příjmení] [příjmení] (jehož jednání je přičitatelné i obžalované OLIVIIUS s.r.o.), nebo zda bylo svévolným překročením pravomocí osob pověřených organizací a zajištěním kurzů v rámci projektu EDUKA, na něž byly poskytnuty příslušné dotační prostředky, o němž obžalovaný [příjmení] [příjmení] neměl a nemohl mít žádné indicie. Z tohoto pohledu tedy bylo důležité objasnit, jestli pro naplnění závazného monitorovacího indikátoru musela být splněna podmínka účasti nejméně pěti osob splňujících kritérium ekonomické aktivity a bydliště v obci do 2000 obyvatel,

a jestli lze uvěřit [jméno] [příjmení], že jí obžalovaný [příjmení] [příjmení] dal pokyn, aby případně chybějící osoby do prezenční listiny dopsala a zajistila nějaké lidi na vytvoření fotodokumentace k doložení toho, že kurz proběhl, to vše s odůvodněním, že se jedná o pouhou formalitu.

38. Pokud jde o podmínku účasti nejméně pěti osob na každý jednotlivý kurz, její nutné splnění vyplynulo přímo z listinných důkazů. Již v žádosti o dotaci pro projekt EDUKA, v části popisu klíčových aktivit, je samotným žadatelem uvedeno, že, „minimální hodnota pro naplnění indikátorů je 5 osob na kurz“ (též v příloze 12, v níž jsou klíčové aktivity podrobně rozepsány), přičemž v rizicích projektu je zmíněn, „nezájem cílové skupiny“ a v části zabývající se zapojením a motivační cílové skupiny je počítáno pro případ nedostatečného počtu účastníků s možností svozu účastníků do nejbližšího místa, kde bude kurz realizován. Od toho, k čemu se žadatel o finanční podporu v žádosti zavázal, se následně odvíjelo hodnocení a rozhodnutí o přidělení

dotace. V samotném Rozhodnutí o poskytnutí dotace č. 50.1/036/2014 ze dne 31. 7. 2014 (bod V.6 závěrečných ustanovení) je uvedeno, že součástí Rozhodnutí o poskytnutí dotace je mimo jiné i kopie schválené projektové žádosti. Projektová manažerka MŠMT Ing. [jméno] [příjmení] ve výpovědi před nalézacím soudem pak bez jakýchkoli pochybností uvedla, že kolik osob na kurz uvedl žadatel v žádosti o dotaci, tolik jich muselo na každém kurzu být, neboť žadatel byl povinen plnit, k čemu se zavázal. Shodně vypovídaly i další svědkyně, zaměstnankyně [příjmení] [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Rovněž v průběžných monitorovacích zprávách bylo s podmínkou minimální účasti 5 osob na každý jednotlivý kurz samotným žadatelem pracováno a počty účastníků kurzů byly v závislosti na jejím plnění vykazovány. Stěží by tedy bylo možné přistoupit na obhajobu obžalovaného [příjmení] [příjmení], že monitorovacím indikátorem byl počet úspěšně podpořených osob, který bylo možné naplnit v průběhu celého projektu, a že citovanou formulací, uvedenou v žádosti o dotaci, si on sám nevykládal jako podmínku účasti minimálně 5 osob na kurz.

39. V otázce, zda obžalovaný [příjmení] [příjmení] dal [jméno] [příjmení] pokyn k dopisování tzv. „mrtvých duší“ do prezenčních listin, uvěřil soud prvního stupně výpovědi dnes již pravomocně odsouzené [příjmení], a to podle názoru odvolacího soudu zcela důvodně.

40. [jméno] [příjmení] přijala pracovní místo ve společnosti OLIVIVUS s.r.o. jako své první zaměstnání, zprostředkované úřadem práce, byla tedy po pracovní stránce zcela nezkušená, s dotačním projektem se dříve nesetkala. Svědkyně [příjmení], finanční manažerka projektu EDUKA uvedla, že [příjmení] neměla zkušenosti s evropskými dotacemi, s věcnými aspekty projektu ani se vzděláváním osob a neměla žádnou pravomoc projekt EDUKA řídit, když projekt řídil Mgr. [příjmení] jako projektový manažer. Sám obžalovaný [příjmení] [příjmení] ostatně zmínil, že [příjmení] neznala celý chod firmy a, věnovala se pouze tomu, k čemu byla svěřena ta její práce“. Lze tedy stěží akceptovat názor předkládaný obhajobou, že by se [příjmení] k fingování účasti osob na kurzech odhodlala sama nebo na popud kohokoliv jiného, kdyby k tomu neměla výslovné zmocnění a pokyn nadřízeného Mgr. [příjmení].

41. Obě asistentky projektu, svědkyně [příjmení] i [příjmení], též zaměstnankyně OLIVIVUS s.r.o., shodně uvedly údaj o nutnosti dodržení minimálního počtu osob na kurz (byť [příjmení] uváděla počet 10 a s touto odlišností se soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku logicky vypořádal). [jméno] [příjmení] pak sama např. v e-mailové komunikaci se starostou obce Blšany, kde se měly kurzy konat, též potřebný minimální počet účastníků zmiňuje. [příjmení] [příjmení] a [příjmení] zmínily i pokyn k dopisování chybějících osob do prezenčních listin v případě, že požadovaný počet účastníků kurzu nebyl naplněn, a to s tím, že tento pokyn jim zprostředkovala [jméno] [příjmení]. Svědkyně [příjmení] dále uvedla, že o dopisování jmen do prezenčních listin informovala Mgr. [příjmení], který na to ovšem nijak nereagoval.

42. S postupem dopisování jmen do prezenčních listin za účelem naplnění potřebného počtu účastníků byli zjevně srozuměni i již pravomocně odsouzení [příjmení] z partnerské Soukromé obchodní akademie Sokolov, jež prohlásili vinu a ve vztahu ke svému jednání učinili nespornými skutečnosti uvedené v obžalobě. Jména osob, které se ve skutečnosti kurzů neúčastnily, dopisovali do prezenčních listin na žádost Ing. [příjmení] např. svědci [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] [jméno] nepravdivých údajích v prezenčních listinách, faktickém průběhu kurzů a způsobu pořizování fotodokumentace věděly také další osoby, které zcela jistě od [příjmení] žádné informace nepřebíraly, naopak měly přímou vazbu na obžalovaného [příjmení] [příjmení] či OLIVIVUS s.r.o. Lze připomenout např. svědky [jméno] [příjmení], který ohledně pronájmu prostor pro konání kurzů komunikoval přímo s Mgr. [příjmení], a [jméno] [příjmení], jež měl dokonce za to, že Mgr. [příjmení] se na kurz ve Starém Sedle také osobně dostavil. Rovněž svědci [jméno] a [jméno] [příjmení] byli osloveni přímo Mgr. [příjmení] za účelem sjednání nájmu prostor. Dále je možné zmínit svědkyni [jméno] [příjmení], partnerku bratra manželky obžalovaného [příjmení] [příjmení], která byla v rámci projektu EDUKA společně s [jméno] [příjmení] nadřízenou [jméno] [příjmení]

a na projektu EDUKA pracovala od jeho počátku. Uvedená svědkyně se na některých kurzech účastnila též jako asistentka s tím, že její práce byla vykázána právě na odsouzenou [příjmení], resp. její matku [jméno] [příjmení]. Blízké osoby [jméno] [příjmení], která odmítla vypovídat z důvodu, že by si výpovědi mohla sama způsobit nebezpečí trestního stíhání, rovněž poskytli své prostory či jméno k dokumentaci kurzů, které ve skutečnosti neproběhly tak, jak bylo prezentováno.

43. Veškeré tyto skutečnosti svědčí o tom, jaká byla běžná praxe uskutečňování klíčových aktivit a že odsouzená [příjmení] rozhodně nejednala způsobem, který jí byl kladen za vinu, na vlastní pěst. Z uvedených důkazů vyplývá, že Mgr. [jméno] [příjmení] (a jeho prostřednictvím OLIVIUS s.r.o.) byl o reálném fungování projektu EDUKA (dopisování jmen osob, které se kurzu neúčastnili, v prezenčních listinách do potřebného počtu, případně kompletní předstírání uskutečnění kurzu a vytváření fiktivní fotodokumentace z jeho průběhu) přinejmenším informován.

44. Není ale důvod zpochybňovat věrohodnost výpovědi [příjmení] ani v tom ohledu, že při dopisování nepravdivých údajů do prezenčních listin a vytváření skutečnosti neodpovídající fotodokumentace jednala na výslovný pokyn obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení]. Fakt, že se kurzy v Bečově konaly v nemovitosti přítele její matky, nebo že její matka s přítelem, bratr a teta figurují na fotodokumentaci kurzů namísto osob zapsaných v prezenční listině, které se ve skutečnosti kurzu neúčastnily, nebyl, jak patrně, ničím mimořádným, jelikož obdobným způsobem byli pronajímatelé nemovitostí a osoby figurující na prezenčních listinách propojeni i s dalšími obžalovanými v této trestní věci, včetně OLIVIUS s.r.o. a Mgr. [jméno] [příjmení] samotného. O tom, jak vznikala fotodokumentace i v jiných případech (lektorovaných odsouzenými [příjmení]), hovořil např. svědek [jméno] [příjmení].

45. Jestliže tedy odsouzená [příjmení] ve své výpovědi výslovně neuváděla, že na fotodokumentaci pózuje její rodina, nezpochybňuje to věrohodnost její výpovědi jako celku, neboť v jejím průběhu nebyla na tuto skutečnost dotazována a je vcelku pochopitelné, že sama aktivně nechtěla poukazovat na něco, co by eventuálně mohlo přivést její blízké do problémů, když sama se ke své části jednání popravdě dozнала. Obdobně lze hodnotit i výpověď svědkyně [jméno] [příjmení], matky odsouzené [příjmení], či výpověď jejího tehdejšího přítele, svědka [příjmení].

46. Jestliže Mgr. [příjmení] tvrdí, že o vykazování fiktivních účastníků kurzů v prezenčních listinách vůbec nevěděl, pak by bylo s podivem, že se nestaral o projekt, který, jak uvedl, sám vymyslel s cílem zlepšení vzdělanosti místních obyvatel v regionu, a přitom ho ani nezajímalo, jak je tento cíl reálně naplňován. Jeho obhajobě ovšem, jak shora rozebráno, uvěřit nelze. Nesporným faktem ale zůstává, že komunikace s lektory a kontrola kvality výuky byla přímo jeho povinností, ke které se zavázal v žádosti o dotaci a kterou jako manažer pro klíčové aktivity v monitorovacích zprávách vykazoval. Za tuto činnost, evidentně ve skutečnosti nevykonávanou, resp. vykonávanou v rozporu s jeho povinnostmi, fakticky pobíral mzdu 22.016 Kč měsíčně prostřednictvím společnosti E, o.s., kdy do pracovní náplně manažera pro klíčové aktivity 01-03 v projektu EDUKA patřila koordinace a kontrola těchto klíčových aktivit, zajištění zpětné vazby, kontrola lektorů a jejich výuky, garance kvality výuky, spolupráce při tvorbě monitorovacích zpráv a závěrečné zprávy a monitoring naplňování monitorovacích kritérií v rámci klíčových aktivit.

47. Právě obžalovaní [příjmení] [příjmení] a OLIVIUS s.r.o. byli těmi, kdo měli z vyplacených dotačních prostředků hlavní materiální prospěch (odměna manažera, nákup vybavení pro pořádání kurzů – notebooky, projektory, plátna), když samozřejmě nelze popřít, že zapojení do projektu bylo výhodné i pro ostatní zaměstnance společnosti OLIVIUS s.r.o., lektory a pronajímatele prostor. Motiv jednání obžalovaných byl tedy nepochybně ziskový.

48. Ve vztahu ke skutku lze shrnout, že skutkové závěry nalézacího soudu jsou úplné a správné. Odvolací soud neshledal důvod ke změně napadeného rozsudku ani pokud jde o právní kvalifikaci zjištěného jednání.

49. Trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie v jeho základní skutkové podstatě podle § 260 odst. 1 trestního zákoníku se dopustí pachatel, který vyhotoví, použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné doklady nebo v takových dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje vztahující se k příjmům nebo výdajům souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo takové doklady nebo údaje zatají, a tím umožní nesprávné použití nebo zadržování finančních prostředků z některého takového rozpočtu nebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu. Trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 trestního zákoníku se dopustí ten, kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Tyto objektivní okolnosti charakterizující znaky základních skutkových podstat obou uvedených trestných činů musejí být zahrnuty úmyslným zaviněním, jak je zřejmé z § 13 odst. 2 trestního zákoníku. V posuzovaném případě byly nepochybně naplněny.

50. Ve vztahu k zavinění obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] lze jednoznačně dovodit, že se dopustil žalovaného jednání v úmyslu přímém, jak soud prvního stupně správně zjistil, a pokud jde o obžalovanou OLIVIUS s.r.o., jednání jejího jednatele [příjmení] [příjmení] a zaměstnankyň [příjmení], [příjmení] a [příjmení] je jí nutno přičítat ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

51. Soud prvního stupně přihlédl i k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby (výši škody ve smyslu § 138 odst. 1 trestního zákoníku) k níž postačuje zavinění nedbalostní (§ 17 trestního zákoníku) a zjištěné jednání obžalovaných kvalifikoval jako jednočinný souběh trestných činů podle § 212 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku (větší škoda) a podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku (škoda značná) s ohledem na podíl 15% prostředků národního spolufinancování a 85% prostředků z Evropských strukturálních fondů – Evropského sociálního fondu, tedy prostředků Evropské unie, na celkové částce 4.844.230,90 Kč, představující celou vylákanou dotaci.

52. Podle stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. Tpjn 300 /2017 jednočinný souběh trestných činů dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 trestního zákoníku je možný, přičemž je-li při naplnění znaků obou těchto trestných činů skutek spáchán zčásti ke škodě Evropské unie a zčásti ke škodě jiného subjektu (zpravidla České republiky), je třeba pachateli klást za vinu v rámci ustanovení §212 trestního zákoníku celou způsobenou škodu (čili součet obou dílčích částek), zatímco v rámci ustanovení § 260 trestního zákoníku jen její dílčí část způsobenou ve vztahu k finančním prostředkům Evropské unie. Jednání obžalovaných by tedy podle stávající rozhodovací praxe přicházelo v úvahu kvalifikovat v rámci trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 odst. 5 písm. c) trestního zákoníku. Soud druhého stupně však nebyl oprávněn v daném případě do přezkoumávaného rozsudku takovým způsobem zasahovat.

53. Výrok o vině tedy nedoznal rozhodnutím odvolacího soudu žádných změn, neboť v něm nebyly shledány vady, které by bylo nutné z podnětu podaných odvolání napravit.

54. Pokud jde o uložené tresty, byly v rámci použité právní kvalifikace zjištěného jednání vyměřeny oběma obžalovaným zcela přiměřeně při zohlednění jejich dosavadní bezúhonnosti na straně jedné a na druhé straně s přihlédnutím k řadě přitěžujících okolností, které soud prvního stupně v napadeném rozsudku podrobně rozebral: jedná se zejména o spáchání trestného činu s rozmyslem, po předchozím uvážení, ze ziskuchtivosti, způsobení vyšší škody, spáchání více trestných činů, páchaní trestné činnosti po delší dobu a se zapojením dalších osob.

55. V případě obou obžalovaných nebylo nutné přistoupit k trestům represivního charakteru, proto soud prvního stupně důvodně akcentoval výchovný účel trestu. V rámci trestní sazby § 260 odst. 4 trestního zákoníku (2 – 8 let odnětí svobody) se nejvíce uložení podmíněného trestu odnětí svobody v trvání tří let se zkušební dobou pěti let u obžalovaného [příjmení] [příjmení] a povinnost nahradit škodu trestným činem způsobenou, u obou obžalovaných pak uložení rovněž trestu peněžitého

v celkové výši 100.000 Kč, odpovídající jejich majetkovým poměrům, doplněné trestem zákazu činnosti spočívajícím v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodní společnosti a družstev či jejich členů, kontrolního orgánu obchodní společnosti družstev či jejich členů na dobu pěti let u obžalovaného [příjmení] [příjmení] a trestem zákazu přijímání dotací a subvencí na dobu sedmi let u obžalované OLIVIUS s.r.o., potrestáním nepřiměřeným, které by obžalované poškozovalo a do něhož by měl soud druhého stupně zasahovat.

56. Důvodem změny výroku o trestu u obžalované OLIVIUS s.r.o. tak byla pouze vada v zásadě jen formálního charakteru, spočívající v nesprávném užití zákonných ustanovení, podle kterých byl trest uložen. Proto byl výrok o trestu ve vztahu k obžalované OLIVIUS s.r.o. podle § 259 odst. 1 písm. d) trestního řádu zrušen a podle § 259 odst. 3 trestního řádu vysloven znovu, jak shora ve výroku uvedeno. Jedná se zejména o citaci ustanovení § 260 odst. 4 trestního zákoníku, podle něhož je ve spojení s příslušnými ustanoveními zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, trest ukládán, a dále ustanovení § 43 odst. 1 trestního zákoníku o úhrnném trestu.

57. Naopak podle názoru odvolacího soudu nebylo nutné měnit výrok o náhradě škody, kde zřejmě písařskou chybou došlo k označení jinak bezchybně uvedeného § 228 odst. 1 jako trestního zákoníku, když správně jde o ustanovení trestního řádu, na což vrchní soud tímto pouze upozorňuje.

58. Věcně je ovšem výrok o náhradě škody správný, protože poškození se řádně a včas připojili k trestnímu řízení a jejich nárok byl provedeným dokazováním prokázán. Poškozeným náleží také příslušenství nároku, které rovněž požadovali, a to ve formě úroků z prodlení v zákonné výši, stanovené podle nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Jelikož škoda vznikla společným jednáním obžalovaných, za které nesou trestní odpovědnost, byla oběma obžalovaným uložena solidární povinnost k její náhradě.

59. Jestliže obžalovaní v průběhu řízení namítali, že ke škodě ve vztahu k Evropské unii fakticky nedošlo, protože evropské prostředky zřejmě dosud čerpány nebyly, nutno uvést následující:

60. Dotace na projekt EDUKA č. CZ .1.07 3.1.00 /50.0061 byla přidělena částkou 4.868.529,59 Kč a příjemci vyplacena v částce 4.844.230,90 Kč. Jednáním obžalovaných vznikla škoda ve výši vyplacené dotace. Jednalo se o dotaci poskytovanou v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, kde jako řídicí orgán vystupuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, přičemž část dotačních prostředků ve výši 15 % byla financována z rozpočtu České republiky a zbylá část ve výši 85% je vyplácena z prostředků Evropské unie, shromažďovaných v Národním fondu, které svěřuje Evropská unie České republice k realizaci programů nebo projektů spolufinancovaných z unijního rozpočtu prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu (§ 37 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla). Prostředky Evropské unie byly Ministerstvem financí České republiky z Národního fondu vyplaceny podle požadavku řídicího orgánu (Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy) do rozpočtu předfinancujících kapitol státního rozpočtu, a s ohledem na to, že byly vylákány trestným činem, nebudou České republice do Národního fondu refundovány. Škoda tedy vznikla na prostředcích Evropské unie v Národním fondu České republiky, s nímž nakládá jako platební a certifikační orgán Ministerstvo financí, které jménem České republiky v části dotace financované z prostředků Evropské unie právem uplatnilo nárok na náhradu škody s tím, že zbylou část dotace vyplacenou ze státního rozpočtu nárokovalo za Českou republiku na obžalovaných nahradit Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako řídicí orgán.

61. Jak je z výše uvedeného patrné, soud druhého stupně neshledal námitky obžalovaných důvodnými. Ke změně napadeného rozsudku přistoupil pouze ve výroku o trestu obžalované OLIVIUS s.r.o. z důvodů již vysvětlených, přičemž provedenou korekcí zmíněného výroku, kterou byl oprávněn učinit z podnětu odvolání této obžalované, neporušil zákaz reformatio in peius.

Vyjma této úpravy nebyl odvolací soud oprávněn či neshledal potřebnými učinit v přezkoumávaném rozhodnutí žádné jiné zásahy.

62. Pokud jde o odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], Vrchní soud v Praze nepřiznal jeho argumentům žádné opodstatnění, a protože podle jeho zjištění napadený rozsudek netrpí vadami, které by měly být z podnětu opravného prostředku tohoto odvolatele napraveny, bylo odvolání obžalovaného [příjmení] [příjmení] podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné zamítnuto.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze však proti němu podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti němuž dovolání směřuje, podáním u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

Dovolání lze podat pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f tr. řádu.

Nejvyšší státní zástupce může dovolání podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch či v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká.

Obžalovaný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání za dovolání nepovažuje, byť bylo takto označeno.

Poškozený má možnost žádat o uspokojení nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, za který byla obžalovanému uložena majetková sankce tímto rozhodnutím, a to podle zákona č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení.

Praha 28. června 2023

JUDr. Eva Rejchrtová
předsedkyně senátu